

TÜRK DAHİLİ VE CERRAHİ BİLİMLER YOĞUN BAKIM DERNEĞİ

COVID-19 HASTALIĞI TAKİP ÖNERİLERİ

MEZENKİMAL KÖK HÜCRE TEDAVİSİ

Öneri: Mezenkimal kök hücre tedavisinin COVID-19 hastalığı seyrinde kullanılması için yeterli kanıt bulunmamaktadır. Bu konuda bir önerimiz bulunmamaktadır.

Açıklama:

Mezenkimal kök hücre tedavisi, immünomodülatör etkileri ve onarıcı özellikleri nedeniyle bir süredir farklı alanlarda araştırma konusudur. Çin'den, biri olgu sunumu diğeri olgu serisi olan iki yayında COVID-19'u olan ciddi-kritik hastalarda intravenöz yolla mezenkimal kök hücre verilmesinin olumlu sonuçları olduğu bildirilmektedir. Bu hastalarda tedaviden sonraki günler içerisinde klinik ve laboratuvar düzelme olduğu bildirilmektedir.

Mezenkimal kök hücrelerde ACE 2 reseptörlerinin olmaması, bu hücrelerin hCoV-19 ile enfekte olmalarının önüne geçtiğini düşündürmektedir. Devam eden sitokin üretimi, bu hücrelerin anti-inflamatuar ve trofik faktör üretmelerine katkıda bulunmaktadır. İmmünomodülatör etkilerinin COVID-19 seyrinde yararlı olabileceği düşünülmektedir.

Bu tedavi ile ilgili olarak en önemli sorunlar deneysel aşamada olması, randomize kontrollü çalışmalarının olmaması, etik boyutu ve hücre tedavisi için alt yapıya duyulan ihtiyaçtır. Mezenkimal kök hücre tedavisi uygulanması düşünülen hastalarda tedavi deneyseldir, hastaların onamları alınmalı, kayıtları tutulmalı ve tedavi yanıtları bilimsel açıdan değerlendirilmelidir.

Kaynaklar

1. Metcalf SM. Mesenchymal stem cells and management of COVID-19 pneumonia. *Medicine in Drug Discovery*. 2020;5:100019.
2. Leng Z, Zhu R, Hou W, et al. Transplantation of ACE2⁻ mesenchymal stem cells improves the outcome of patients with COVID-19 pneumonia. *Aging Dis*. 2020;11(2):216-228.
3. Atluri S, Manchikanti L, Hirsch JA. Expanded umbilical cord mesenchymal stem cells (UC-MSCs) as a therapeutic strategy in managing critically ill COVID-19 patients: the case for compassionate use. *Pain Physician* 2020;23:E71-E83.